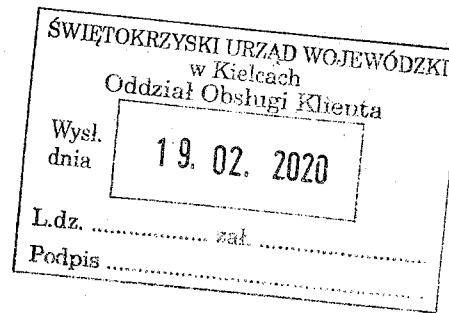

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, dnia 17.02.2020 r.

PSZ.II.431.5.2020

Pani Urszula Przygodzka
Dyrektor
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Spółdzielcza 3
26 – 200 Końskie

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym, która przeprowadzona została w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, w dniach 28-31 stycznia 2020 r.

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 186 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2019 r. poz. 1111) oraz art. 19 pkt 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1507).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

- 1. Pani Katarzyna Arendarska** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 01), upoważnienie nr 21/2020 z dnia 22.01.2020 r.-inspektor kierujący zespołem inspektorów.
- 2. Pani Anna Krupa – Pawłowska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 06), upoważnienie nr 22/2020 z dnia 22.01.2020 r.

Zakresem kontroli objęte zostały następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.
2. Kwalifikacje kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, w tym dzieci cudzoziemskich.
4. Organizowanie wsparcia i finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.
5. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.
6. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.
7. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
8. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i poradnictwa specjalistycznego.
9. Zapewnienie przeprowadzania przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.
10. Prowadzenie rejestrów danych, o których mowa w art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
11. Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

12. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej - informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 8, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.
13. Finansowanie dodatku, o którym mowa w art. 115 ust 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
14. Pomoc przyznawana osobom usamodzielnianym opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz pomoc w integracji ze środowiskiem tych osób.
15. Kontrola nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).
16. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich jest jednostką organizacyjną powiatu koneckiego funkcjonującą w oparciu o Statut i Regulamin Organizacyjny. Uchwałą Nr XVIII/33/2012 Rady Powiatu w Końskich z dnia 27.04.2012 r. wprowadzono Statut Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich. Zgodnie ze Statutem, PCPR realizuje określone ustawami zadania własne i zlecone m.in. z zakresu: pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W dokumencie trzykrotnie dokonywano zmian, w tym: w związku ze zmianą siedziby PCPR oraz dwukrotnie z uwagi na aktualizację aktów normatywnych stanowiących podstawę prawną funkcjonowania PCPR.

Strukturę organizacyjną i zasady funkcjonowania Centrum określa Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich nadany Uchwałą Nr 145/2019 Zarządu Powiatu w Końskich z dnia 23.12.2019 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich na podstawie Zarządzenia Nr 41/2011 Starosty Koneckiego z dnia 10.11.2011 r. pełni funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z zapisami regulaminu zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizuje *Zespół do Spraw Rodzinnej Pieczy Zastępczej*.

Funkcję dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich pełni pani Urszula Przygodzka. Starosta konecki upoważnieniem z dnia 01.02.2018 roku upoważnił dyrektora Centrum do podejmowania decyzji i realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (**zał. nr 2**).

Opracowanie i realizacja 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Uchwałą Nr XXXVI/52/2017 z dnia 30 listopada 2017 r. Rada Powiatu Koneckiego przyjęła „*Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Koneckim na lata 2018 – 2020*”. *Program* określa zasady i wyznacza kierunki działania związane z organizacją i funkcjonowaniem pieczy zastępczej na terenie powiatu koneckiego.

Głównym celem *Programu* jest tworzenie warunków do skutecznego rozwoju oraz doskonalenia pieczy zastępczej w powiecie koneckim z ukierunkowaniem na prowadzenie rodzinnych form pieczy zastępczej. Realizacja powyższego celu opiera się na działaniach związanych z celami szczegółowymi takimi jak: promowanie i rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej, podniesienie kompetencji wychowawczych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka, poprawa funkcjonowania rodzin zastępczych i przeciwdziałanie sytuacjom kryzysowym w rodzinach i rodzinnych domach dziecka, zwiększenie szans dzieci na powrót do środowiska rodzinnego, poprawa sytuacji i funkcjonowania w życiu społecznym wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.

W *Programie* określone zostały również limity rodzin zastępczych zawodowych w poszczególnych latach: na rok 2018 zaplanowano utworzenie 4 rodzin zawodowych i 2 rodziny zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego; w 2019 r. – utworzenie 5 rodzin zawodowych i 2 rodzin o charakterze pogotowia rodzinnego, natomiast w roku 2020 - powołanie 6 rodzin zawodowych i również 2 rodzin pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.

Ewaluacja i monitoring *Programu* odbywa się poprzez zbieranie, analizę i interpretację danych dotyczących zrealizowanych zadań od poszczególnych podmiotów. Do wykonania monitoringu służą wskaźniki określone przy celach szczegółowych np.:

- liczba pozyskanych kandydatów na rodziny zastępcze i do prowadzenia rdd,
- liczba kandydatów zakwalifikowanych do szkolenia,
- liczba rodzin, które ukończyły szkolenie,
- liczba szkoleń podnoszących kompetencje wychowawcze rodzin zastępczych i prowadzących rdd,
- liczba spotkań grupy wsparcia,
- liczba rodzin pomocowych.

Uzyskane dane pozwalają na dokonanie oceny wartości *Programu* i służą dalszemu planowaniu, realizacji i rozwoju jego działań. Ewaluacja ma charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach *Programu*.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 15 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, przedstawia staroście oraz radzie powiatu coroczne sprawozdanie z efektów swojej pracy. Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że sprawozdanie za 2019 r. jest w trakcie opracowywania.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Kwalifikacje kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich pełniące funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudnia na umowy o pracę w wymiarze pełnego etatu pięć osób na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.

W trakcie kontroli przeanalizowano akta osobowe i ustalono, że wszyscy koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej posiadają kwalifikacje wymagane na stanowisku pracy, zgodne z art. 78 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kontrola wykazała, że praca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego oraz koordynatorzy nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat, co jest zgodne z art. 79 w/w ustawy. Z analizy zakresów czynności wynika, że koordynatorzy realizują wszystkie zadania określone w art. 77 ust. 3 w/w ustawy. W trakcie kontroli akta koordynatorów uzupełnione

zostały o brakujące oświadczenia zgodnie z art. 78 ust. 1 pkt 2-4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 77 ust. 5 w/w ustawy w kontrolowanym okresie podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w licznych szkoleniach (zał. nr 1). Ponadto w ramach poradnictwa zawodowego koordynatorzy uczestniczyli w superwizji mającej na celu wzmocnienie ich kompetencji i przeciwdziałaniu zjawisku wypalenia zawodowego.

Zadanie dotyczące kwalifikacji kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej realizowane jest prawidłowo.

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, w tym dzieci cudzoziemskich.

Na terenie powiatu koneckiego, zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku nr 1 cz. III, funkcjonuje 65 rodzin zastępczych, w tym: 43 rodziny spokrewnione, 20 rodzin niezawodowych oraz 2 rodziny zawodowe. Łącznie w rodzinnej pieczy zastępczej przebywa 99 dzieci.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację 10 rodzin pełniących funkcję rodzin zastępczych, w tym: 2 zawodowych, 6 niezawodowych i 2 spokrewnionych oraz dokumentację dzieci umieszczonych w tych rodzinach. W okresie objętym kontrolą żadna rodzina zastępcza nie została rozwiązana na wniosek starosty, ani nie pełniła jednocześnie funkcji rodziny zawodowej i spokrewnionej.

Dwie rodziny zastępcze zawodowe funkcjonują w oparciu o zawarte umowy. Aktualnie obowiązujące umowy o pełnienie funkcji zawodowej rodziny zastępczej zostały zawarte w 2019 roku na okres 4 lat i zawierały elementy, o których mowa w art. 54 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W zawodowych rodzinach zastępczych na dzień kontroli przebywało odpowiednio 3 i 4 dzieci, co jest zgodne z przepisami ustawy. W myśl art. 53 ust. 1 i 2 w rodzinach zastępczych zawodowych w tym samym czasie może przebywać łącznie nie więcej niż 3 dzieci lub osób, które osiągnęły pełnoletność przebywając w pieczy zastępczej; dopuszczalne jest jednak umieszczenie większej liczby dzieci w razie konieczności umieszczenia rodzeństwa, za zgodą rodziny oraz po uzyskaniu pozytywnej

opinii koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, co miało miejsce w przypadku jednej z w/w rodzin.

W aktach rodzin zastępczych znajdowały się dokumenty potwierdzające spełnianie wymagań formalnych dotyczących osób sprawujących funkcję rodziny zastępczej. Osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej zawodowej oraz niezawodowej są zobowiązane zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy do przedstawiania co dwa lata zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia, wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wystawionej przez psychologa. PCPR w Końskich pisemnie informuje rodziny o konieczności dostarczenia zaświadczeń lekarskich oraz kieruje na badania psychologiczne celem wydania opinii. W aktach rodzin, których dokumentację sprawdzono znajdowały się stosowne zaświadczenia lekarskie oraz opinie psychologiczne potwierdzające posiadanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (**zał. nr 3**). Ponadto Centrum co pół roku przedstawia właściwemu sądowi sprawozdania z funkcjonowania rodzin zastępczych (**zał. nr 4**).

W trakcie kontroli przeanalizowano także dokumentację dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. Wszystkie dzieci zostały umieszczone w rodzinach zastępczych na podstawie orzeczenia sądu zgodnie z art. 35 ustawy. Dokumentacja zawierała informacje dotyczące sytuacji prawnej, szkolnej, medycznej i funkcjonowania dzieci w pieczy zastępczej, m.in.: postanawiania sądu, skrócone odpisy aktów urodzenia, pisma do jednostek działających na rzecz rodziny (właściwy PCPR, Sąd, Ośrodek Pomocy Społecznej, Świętokrzyski Ośrodek Adopcyjny, szkoły, przedszkola), orzeczenia o niepełnosprawności, opinie psychologiczno-pedagogiczne, dokumentacja medyczna, notatki służbowe, protokoły z wizyt w środowisku i inne.

W myśl art. 77 ust. 1 ustawy rodziny zastępcze obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z informacją zawartą w załączniku nr 1 cz. III, na dzień kontroli pięciu koordynatorów miało pod opieką łącznie 64 rodziny zastępcze. W przypadku jednej rodziny nieobjętej opieką koordynatora, Dyrektor Centrum złożyła pisemne wyjaśnienie, z którego wynika, że rodzina nie złożyła wniosku o objęcie opieką koordynatora, a zadania koordynatora wobec rodziny wypełniał organizator rodzinnej pieczy zastępczej, co jest zgodne z art. 77 ust. 1a ustawy (**zał. nr 5**). Liczba rodzin objętych opieką jednego koordynatora jest zgodna z limitem liczby rodzin, o którym mowa w art. 77 ust. 4 ustawy.

Rodziny, których teczki sprawdzono, zostały objęte opieką koordynatora po złożeniu w PCPR w Końskich wymaganego wniosku (**zał. nr 6**). Następnie rodziny otrzymują

pisemną informację o przydzielonym koordynatorze oraz jego obowiązkach wraz z prośbą o wyrażenie opinii w powyższej sprawie (**zał. nr 7**). W odpowiedzi rodziny składają pisemne opinie wyrażające akceptację zaproponowanego koordynatora, z jednoczesnym zobowiązaniem do współpracy (**zał. nr 8**). W przypadku zmiany osoby koordynatora, rodziny również pisemnie są informowane i ponownie wyrażają opinię o zaproponowanym przez ORPZ koordynatorze. Pierwsza wizyta w środowisku rodziny odbywa się przy współudziale drugiego koordynatora, z której sporządzany jest odpowiedni protokół (**zał. nr 9**).

Kontakty telefoniczne z rodzinami, spotkania w siedzibie PCPR-u oraz wizyty koordynatorów w środowisku odbywają się w zależności od potrzeb rodziny i dotyczą m.in.: spraw bieżących rodziny, sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci przebywających w pieczy, spotkań dzieci z rodzicami biologicznymi, współpracy z asystentem rodziny, sytuacji szkolnej i zdrowotnej, trudności wychowawczych, pomocy w wypełnianiu wniosków i uzupełnianiu dokumentacji, udziału w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka, spraw sądowych, pomocy usamodzielnianym wychowankom i inne. Koordynatorzy dokumentują swoją pracę w formie: notatek służbowych (**zał. nr 10**), protokołów z wizyt w środowisku rodziny (**zał. nr 11**), protokołów z rozmów z przedstawicielami szkoły (**zał. nr 12**). Terminy wizyt koordynatorów w środowisku rodziny są uprzednio uzgadniane. Dokumentacja prowadzona przez koordynatorów znajduje się w aktach rodzin zastępczych.

Jednym z zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy jest przygotowanie we współpracy z rodziną zastępczą oraz asystentem rodziny, a w przypadku jego braku z podmiotem organizującym pracę z rodziną, planu pomocy dziecku. Opracowanie planów odbywa się wg „*Procedury sporządzania indywidualnych planów pomocy dziecku umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Koneckiego*”, która stanowi załącznik nr 8 do Zarządzenia nr 12/2019 Dyrektora Centrum z dnia 20.05.2019 r. w sprawie wprowadzenia procedur obowiązujących w PCPR w Końskich (**zał. nr 13**). Zgodnie z w/w procedurą plany pomocy dziecku opracowywane są po sporządzeniu przez psychologa diagnozy psychofizycznej dziecka. Plan pomocy sporządzany jest w ciągu trzech miesięcy od daty umieszczenia dziecka do lat 3 w rodzinnej pieczy zastępczej albo w ciągu pół roku w przypadku dzieci powyżej 3 lat.

Każde dziecko, którego dokumentację sprawdzono, miało sporządzoną diagnozę oraz plan pomocy. Rodziny pisemnie są informowane o potrzebie zgłoszenia się do siedziby Centrum w celu przeprowadzenia diagnozy psychofizycznej dziecka (**zał. nr 14**). Podstawą opracowania diagnozy są: wywiad z opiekunem, analiza dokumentacji dziecka prowadzonej przez PCPR w Końskich oraz obserwacja dziecka podczas zabawy i realizacji zadań.

Diagnozy zawierają: podstawowe dane dziecka i rodziny, opis sytuacji rodzinnej, informacje dotyczące poszczególnych sfer rozwoju, opis temperamentu i cech charakteru wychowanka, jego mocne i słabe strony, potrzeby oraz wskazania do pracy z wychowankiem (**zał. nr 15**). Rodziny zastępcze pisemnie oświadczają, że zapoznały się z treścią diagnozy i nie wnoszą uwag (**zał. nr 16**).

Po sporządzeniu diagnozy psychofizycznej dla każdego dziecka opracowano „Plan pomocy dziecku” (**zał. nr 17**). Koordynatorzy, podobnie jak w przypadku diagnoz, ustalają z rodzinami termin spotkania w celu opracowania planów pomocy dziecku. Plany zawierają: dane dziecka i rodziny zastępczej, informację o postanowieniu sądowym, cel ogólny i cele szczegółowe wraz z określeniem zadań służących ich realizacji, osób odpowiedzialnych, terminu realizacji oraz oczekiwanych efektów. Ponadto w planach zawarto: datę sporządzenia, podpis koordynatora, rodziny zastępczej oraz asystenta rodziny w przypadku gdy współpracuje z rodziną biologiczną lub przedstawiciela podmiotu organizującego pracę z rodziną. Cele pracy oraz zadania są trafnie określone i odnoszą się do sytuacji danego dziecka. W przypadku powzięcia informacji o zmianie sytuacji dziecka lub jego rodziny plan pomocy jest modyfikowany wg formularza pn.: „Aktualizacja indywidualnego planu pomocy dziecku” (**zał. nr 18**).

Zgodnie za art. 47 ust. 5 ustawy PCPR w Końskich jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracuje z sądem oraz informuje, co najmniej raz na 6 miesięcy, właściwy sąd o całokształcie sytuacji osobistej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej oraz o sytuacji rodziny dziecka (**zał. nr 19**). Ponadto w 2019 roku, w myśl art. 47 ust. 7 ustawy, PCPR w Końskich, złożył do sądu jeden wniosek wraz z uzasadnieniem o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania jego sytuacji prawnej (**zał. nr 20**).

Podsumowując stwierdzić należy, że PCPR w Końskich w sposób właściwy zapewnia dzieciom z terenu powiatu pieczę zastępczą w rodzinach zastępczych, względem których prawidłowo realizuje zdania wskazane w ustawie o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

a) Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, w tym dzieci cudzoziemskich.

Powiat konecki ponosi koszty za pobyt dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, zarówno na terenie swojego powiatu, jak i na terenie innych powiatów, co jest zgodne z art. 180 pkt 13 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Z przedstawionych danych wynika, że na koniec 2019 r. powiat ponosił koszty pobytu 108 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (w tym: 81 dzieci przebywających na terenie powiatu koneckiego, z tego: 55 dzieci w rodzinach spokrewnionych, 19 dzieci w rodzinach niezawodowych, 7 dzieci w rodzinach zawodowych oraz 27 na terenie innych powiatów, z tego: 13 dzieci w rodzinach spokrewnionych, 9 dzieci w rodzinach niezawodowych, 2 dzieci w pogotowiu rodzinnym, 3 dzieci w rodzinnym domu dziecka) oraz 32 dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej (w tym: 29 przebywających na terenie powiatu koneckiego i 3 dzieci na terenie innego powiatu).

Zgodnie z art. 191 ust. 5 ustawy, umieszczenie dziecka pochodzącego z terenu powiatu koneckiego w pieczy zastępczej na terenie innego powiatu, następuje na podstawie zawartego porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków związanych z utrzymaniem dziecka. W kontrolowanym okresie powiat konecki zawarł porozumienia m.in. z powiatem gostyńskim, buskim, starachowickim, opoczyńskim. W przypadku dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego na terenie powiatu włoszczowskiego nie zawarto porozumienia, co jest zgodne z art. 191 ust. 8 ustawy, a rozliczenie kosztów pobytu następuje na podstawie wystawionej noty księgowej.

Wszystkie rodziny zastępcze otrzymują należne świadczenia wynikające z ustawy w związku z umieszczeniem dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto w myśl art. 83 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, starosta może przyznać osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą dodatkową pomoc finansową. Zgodnie z przygotowanymi informacjami w kontrolowanym okresie PCPR w Końskich przyznawało dodatkową pomoc finansową sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, zarówno na terenie powiatu buskiego, jak i na terenie innego powiatu.

Szczegółowe zestawienie miesięcznych kosztów świadczeń na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej oraz przyznanych świadczeń dodatkowych dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą, ponoszonych przez powiat konecki w całym kontrolowanym okresie, zostało przedstawione w załączniku nr 1 cz. III.

b) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 131 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej powinna być przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji oraz z informacji zawartych w załączniku nr 1 cz. III w kontrolowanym okresie PCPR w Końskich terminowo dokonywał okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej podczas stałych zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. W 2019 roku dokonano 180 ocen, natomiast w 2020 roku do dnia kontroli 6 ocen.

W ocenie uczestniczą: osoby sprawujące funkcję rodzin zastępczych, rodzice biologiczni z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, kierownik Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej, psycholog, pedagog, przedstawiciel Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego, asystenci rodzin i pracownicy socjalni z właściwych ośrodków pomocy społecznej, kuratorzy, przedstawiciele szkół lub przedszkoli, do których uczęszczają dzieci oraz inne ważne osoby dla dziecka. Osoby uczestniczące w ocenach informowane są pisemnie o terminie i godzinie posiedzenia zespołu, które odbywają się w siedzibie Centrum (**zał. nr 21**).

Zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy, po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka zespół formułuje na piśmie wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej i przesyła go do sądu wraz z protokołem z posiedzenia zespołu (**zał. nr 22**).

c) Dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakości wykonywanej pracy w myśl art. 132-134 ustawy. Pierwsza ocena powinna zostać przeprowadzona nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej. Kolejna ocena dokonywana jest po upływie roku od dokonania pierwszej oceny. Następne oceny powinny być sporządzone nie rzadziej niż co 3 lata.

PCPR w Końskich posiada opracowaną „*Procedurę oceny rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka w Powiecie Koneckim pod względem predyspozycji do*

pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz jakości wykonywanej pracy”, która stanowi załącznik nr 9 do Zarządzenia nr 12/2019 Dyrektora Centrum z dnia 20.05.2019 r. w sprawie wprowadzenia procedur obowiązujących w PCPR w Końskich (**zał. nr 23**). Zgodnie z w/w procedurą ocena rodzin dokonywana jest na podstawie: dokumentacji rodziny prowadzonej przez PCPR w Końskich, opinii wydanej przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (**zał. nr 24**) i arkusza oceny rodziny zastępczej (**zał. nr 25**) oraz wypełnionego przez rodzinę arkusza samooceny (**zał. nr 26**). Rodzina zastępcza może otrzymać ocenę pozytywną, pozytywną warunkową lub negatywną, która jest obliczana zgodnie z wytycznymi zawartymi w procedurze (**zał.nr 27**).

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli oraz analizy dokumentacji wynika, że oceny rodzin zastępczych sporządzane są zgodnie z terminami wskazanymi w ustawie. W 2019 r. sporządzono łącznie 41 ocen rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu koneckiego (w tym: 2 oceny rodziny zawodowej, 13 ocen rodzin niezawodowych, 26 ocen rodzin spokrewnionych). Wszystkie oceny rodzin zastępczych były pozytywne.

W bieżącym roku do dnia kontroli sporządzono łącznie 3 oceny rodzin zastępczych (w tym: 2 oceny rodzin spokrewnionych i 1 ocena rodziny niezawodowej). Sporządzone oceny były pozytywne, w tym jedna pozytywna warunkowa, wydano zalecenie.

Oceny zawierają pouczenia o możliwości złożenia do nich zastrzeżeń przez osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej w ciągu 14 dni od jej otrzymania zgodnie z art. 134 ust. 2 a ustawy. Oceny przekazywane są w formie pisemnej bezpośrednio przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub drogą pocztową za zwrotnym potwierdzeniem odbioru, co potwierdza dokumentacja rodzin.

Zgodnie z art. 134 ust. 4 ustawy koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej dokonują także oceny rodzin zastępczych zawodowych w celu ustalenia zasadności przedłużenia okresu obowiązywania umowy.

d) Sporządzanie opinii, o których mowa w art. 139 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

PCPR w Końskich sporządza opinie, o których mowa w art. 139 a ustawy tj.: opinie dotyczące: zasadności przysposobienia dziecka; kontaktów dziecka z rodziną biologiczną i wpływie tych kontaktów na dziecko; zasadności przysposobienia dziecka poza terenem Rzeczypospolitej; zasadności wspólnego umieszczenia rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej; możliwości nieumieszczenia wspólnie rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej z powodu nieznaledzenia kandydata do przysposobienia rodzeństwa.

W 2019 r. sporządzono w/w opinie dotyczące 3 dzieci. Opinie są przekazywane do Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego. W dokumentacji dzieci znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające sporządzanie w/w opinii.

e) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W kontrolowanym okresie do ośrodka adopcyjnego przekazano informację o 3 dzieciach przebywających w pieczy zastępczej z uregulowaną sytuacją prawną wraz z dokumentacją, o której mowa w art. 38 a, z czego w przypadku 1 dziecka było to ponowne zgłoszenie. Szczegółowe informacje zawiera tabela zamieszczona w załączniku nr 1 cz. III.

Z uwagi na fakt, że zgłoszenia dotyczyły małych dzieci, a w jednym przypadku dodatkowo dziecka niepełnosprawnego, koordynatorzy przy zgłoszeniu dzieci do ośrodka adopcyjnego brali pod uwagę opinie rodziców zastępczych.

Zadanie realizowane prawidłowo. Powiat konecki zapewnia dzieciom pieczę zastępczą, a tym samym ponosi świadczenia pieniężne na dzieci umieszczone w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, zarówno na terenie powiatu, jak i poza nim. Dokumentacja rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej prowadzona jest rzetelnie i prawidłowo. Okresowa ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz ocena rodzin zastępczych dokonywana jest terminowo, zgodnie z ustawą. ORPZ sporządza opinie, o których mowa w art. 139 a ustawy oraz przekazuje do Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego informację o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.

Organizowanie wsparcia i finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia. Pomoc przyznawana osobom usamodzielnianym opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz pomoc w integracji ze środowiskiem tych osób.

W kontrolowanym okresie tj. od stycznia 2019 r. do 28 stycznia 2020 r. w trakcie procesu usamodzielnienia było 55 wychowanków z pieczy zastępczej, w tym: 13 z instytucjonalnej pieczy zastępczej, 42 z rodzinnej pieczy zastępczej. Ponadto procesem usamodzielnienia objętych było również 5 osób przebywających w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych.

Łącznie w okresie kontrolnym wydano 81 decyzje przyznające pomoc dla usamodzielnianych wychowanków, w tym: 52 decyzje przyznające pomoc na kontynuowanie nauki (z tego 7 uchylonych), 14 przyznających pomoc na usamodzielnienie i 15 przyznających pomoc na zagospodarowanie. Pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana jest na czas trwania roku szkolnego, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację 5 wychowanków, którzy realizowali proces usamodzielnienia bądź już go zakończyli. W aktach znajdowały się następujące dokumenty: wskazanie opiekuna usamodzielnienia wraz z jego zgodą na pełnienie tej funkcji (**zał. nr 28**); indywidualne programy usamodzielnienia (**zał. nr 29**); weryfikacje programów (**zał. nr 30**) sporządzane na okoliczność zmiany opiekuna usamodzielnienia, zmiany daty usamodzielnienia, zmian związanych z edukacją (np. zmiana szkoły), zmiany miejsca zamieszkania; protokoły z wizyty w środowisku usamodzielnianego wychowanka (**zał. nr 31**). Ponadto wśród dokumentacji znajdowały się: wnioski wychowanków o przyznanie konkretnej formy pomocy, zaświadczenia potwierdzające kontynuację nauki, decyzje przyznające konkretny rodzaj pomocy (**zał. nr 32**), a także kopie faktur za dokonane zakupy w ramach udzielonej pomocy finansowej na zagospodarowanie.

W okresie objętym kontrolą 4 wychowanków zakończyło realizację indywidualnych programów usamodzielnienia i tym samym cały proces usamodzielnienia. W związku z powyższym dla każdego z nich sporządzony został dokument pod nazwą: „*Zakończenie realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia*” (**zał. nr 33**), w którym podsumowano wykonanie działań zaplanowanych w programie usamodzielnienia.

Analiza dokumentacji wykazała, że wszelkie terminy określone w przepisach dotyczących procesu usamodzielnienia są przestrzegane, a prowadzona dokumentacja jest rzetelna i kompletna.

W ramach organizowania wsparcia osobom usamodzielnianym, PCPR zapewnia dostęp do poradnictwa specjalistycznego w zakresie porad psychologicznych i pracy socjalnej. Ponadto wychowankowie korzystają z poradnictwa i doradztwa w sprawach osobistych, wsparcia w życiowym usamodzielnianiu się, a także pomocy w rozwiązywaniu

problemów społecznych, w wyborze dalszego toku kształcenia, pomocy w uzyskaniu mieszkania (**zał. nr 34**) i znalezieniu zatrudnienia.

W ramach realizowanego przez PCPR projektu „Zielone światło” współfinansowanego ze środków *Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Działania 9.2 Ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałania 9.2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych* w dniach 28 - 31 października 2019 roku oraz 5 - 7 listopada 2019 roku w siedzibie Centrum odbyły się 3 – godzinne indywidualne spotkania wychowanków pieczy zastępczej po 15 roku życia oraz usamodzielnianych wychowanków z doradcami zawodowymi. Podczas zajęć każdy z uczestników został przebadany pod kątem predyspozycji zawodowych. Specjaliści pomogli nakreślić młodzieży ścieżki rozwoju zawodowego, przygotowali ich do rozmów kwalifikacyjnych, nauczyli poprawnego pisania CV, przekazali wiedzę w zakresie poszukiwania pracy. Łącznie w zajęciach wzięło udział 31 osób.

Zadanie realizowane prawidłowo. Proces usamodzielnienia prowadzony jest zgodnie z zapisami ustawy. Wychowankowie objęci procesem usamodzielnienia i usamodzielnieni otrzymują pomoc, o której mowa w ustawie.

Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich promuje ideę rodzicielstwa zastępczego poprzez: udział w kampaniach Wojewody Świętokrzyskiego zachęcając rodziny zastępcze do udziału w organizowanych wydarzeniach, zamieszczanie na stronie internetowej PCPR-u informacji dotyczących poszukiwania kandydatów na niezawodowe i zawodowe rodziny zastępcze, organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, rozpowszechnianie ulotek i materiałów informacyjnych podczas różnych spotkań okolicznościowych.

Ponadto w ramach projektu „Zielone światło” realizowanego przez PCPR/Powiat Konecki w 2019 roku dwóch koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej prowadziło doradztwo w zakresie tworzenia rodzinnych form pieczy zastępczej w gminie Końskie i Słupia Konecka. Osoby zainteresowane pełnieniem funkcji rodziny zastępczej miały możliwość uzyskania szczegółowych informacji nt. rodzicielstwa zastępczego, wymogów wynikających z obowiązujących przepisów oraz oferowanych form wsparcia (m.in. pomoc prawna, psychologiczna, opieka koordynatora, świadczenia).

Dyrektor PCPR-u w Końskich dodatkowo promuje ideę rodzicielstwa zastępczego podczas różnych spotkań, prelekcji i warsztatów, zarówno w instytucjach, jak i w rozmowach indywidualnych.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.

Na terenie powiatu koneckiego funkcjonują łącznie 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze, w tym: 1 typu socjalizacyjnego z miejscami interwencyjnymi oraz 2 typu rodzinnego. Zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku nr 1 cz. VI na dzień 28.01.2020 r. w: Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie przebywało 15 wychowanków, Placówce Rodzinnej w Brodach 8 wychowanków, Placówce Rodzinnej w Kawęczynie 7 wychowanków.

W 2019 roku miesięczne koszty utrzymania dziecka w placówkach wynosiły: w Stąporkowie – 5 017,00 zł, w Brodach – 3 084,00 zł, w Kawęczynie – 3 817,00 zł. Natomiast średnie miesięczne wydatki przeznaczone przez powiat konecki na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w 2020 roku wynoszą odpowiednio: w Stąporkowie – 5 293,00 zł, w Brodach – 3 310,00 zł, w Kawęczynie - 3 467,00 zł.

Na terenie powiatu nie funkcjonuje żadna placówka wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym

Zadanie realizowane prawidłowo w zakresie prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w okresie objętym kontrolą zorganizowało dwa szkolenia wykładowo-warsztatowe dla rodzin zastępczych pod nazwą: „Jak radzić sobie z trudnymi uczuciami u dzieci” oraz „Akademia rodzica zastępczego”. W każdym szkoleniu uczestniczyło 8 osób, co potwierdzają przedstawione do wglądu listy obecności. Celem przeprowadzonych szkoleń było zachowanie i wzmocnienie kompetencji

oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego u osób pełniących funkcję rodziny zastępczej.

Zadanie realizowane prawidłowo. PCPR w Końskich podejmuje działania mające na celu podnoszenie i wzmocnienie kompetencji funkcjonujących rodzin zastępczych.

b) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich posiada opracowane „Zasady organizowania szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych lub prowadzenia rodzinnych domów dziecka oraz kwalifikowania kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej i zawodowej rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnych domów dziecka” (zał. nr 35), które stanowią załącznik nr 10 do Zarządzenia nr 12/2019 Dyrektora Centrum z dnia 20.05.2019 r. w sprawie wprowadzenia procedur obowiązujących w PCPR w Końskich. Procedura wraz ze wzorami opracowanych dokumentów jest zgodna z przepisami w/w ustawy.

Szkolenia organizowane są w oparciu o Program szkoleniowy PRIDE, zatwierdzony decyzją MRPiPS nr 8/2018/RZ z dnia 30.07.2018 r. na okres 5 lat. Zakres programowy szkolenia jest zgodny z Rozporządzeniem MPiPS z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej.

Centrum zatrudnia dwóch licencjonowanych trenerów programu PRIDE. Do wglądu przedstawiono zaświadczenia nr 42/2019 i nr 43/2019 z dnia 17.01.2019 r. z udziału trenerów w szkoleniu uzupełniającym z zakresu Programu PRIDE, potwierdzające posiadanie aktualnych uprawnień w zakresie szkolenia kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że w 2019 r. PCPR w Końskich nie prowadził szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej z uwagi na niewystarczającą ilość osób tworzących grupę szkoleniową. W roku bieżącym zaplanowane jest przeprowadzenie w/w szkolenia.

Zadanie realizowane częściowo w zakresie opracowania zasad szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa. W 2019 roku nie przeprowadzono szkoleń dla kandydatów.

Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i poradnictwa specjalistycznego.

PCPR w Końskich organizuje wsparcie dla rodzinnej pieczy zastępczej poprzez realizację projektu partnerskiego „Zielone światło” w ramach Osi Priorytetowej 9, Działanie 9.2 Ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

W okresie objętym kontrolą realizowane były następujące działania uwzględnione w projekcie, którego celem jest wsparcie osób sprawujących pieczę zastępczą i dzieci przebywających w pieczy zastępczej:

1. Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych – spotkania grupy odbywają się raz w miesiącu i są prowadzone przez pracowników PCPR w Końskich (kierownika zespołu rodzinnej pieczy zastępczej, kierownika zespołu ds. pomocy rodzinie oraz 4 koordynatorów). Każde spotkanie grupy ma motyw przewodni i odnosi się do problematyki związanej ze sprawowaniem pieczy, np.: *kontakt z rodzicami naturalnymi dzieci przebywających w pieczy zastępczej; aspekty prawne – obowiązek alimentacyjny rodziców naturalnych; współpraca rodzin zastępczych ze szkołami, do których uczęszczają wychowankowie; bezpieczne wakacje*. Na spotkania grupy zapraszani są specjaliści tj. psycholog, prawnik, pedagog. Zaproszenia do udziału w grupach odbywają się drogą telefoniczną. Z każdego spotkania sporządzana jest lista obecności uczestników (**zał. nr 36**). W 2019 r. odbyło się 6 spotkań grupy, natomiast na 2020 r. zaplanowano 12 spotkań zgodnie z harmonogramem (**zał. nr 37**). Uczestnicy spotkania mają możliwość zasięgnięcia rady jak rozwiązać napotymane trudności, dzielą się swoimi doświadczeniami, udzielają sobie wzajemnego wsparcia.

2. Poradnictwo specjalistyczne – o możliwości uzyskania specjalistycznego wsparcia i pomocy rodziny zastępcze są informowane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników Centrum. W Centrum obowiązuje *Procedura korzystania z poradnictwa specjalistycznego* (**zał. nr 38**). Zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku nr 1 cz. VIII, w 2019 r. rodziny zastępcze miały możliwość skorzystania z poradcy prawnego zatrudnionego w Centrum, który dyżuruje raz w tygodniu. Z możliwości wsparcia w 2019 r. skorzystało łącznie 8 osób.

Rodziny zastępcze oraz wychowankowie pieczy zastępczej mogą korzystać również ze wsparcia pedagogicznego. Centrum zatrudnia na umowę zlecenia pedagoga, który dyżuruje raz w tygodniu w poniedziałki. W 2019 r. ze wsparcia pedagoga skorzystało 9 rodziców i 11 wychowanków.

Ponadto w PCPR zatrudnionych jest dwóch psychologów. Jeden z nich zapewnia pomoc psychologiczną wyłącznie rodzinom zastępczym i dzieciom przebywającym w tych rodzinach. Ze wsparcia psychologa w 2019 r. skorzystało 13 rodziców zastępczych i 15 wychowanków. Drugi psycholog obsługuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający przy Centrum. Jednak również z jego wsparcia korzystają rodziny zastępcze. W ubiegłym roku była to jedna osoba pełniąca funkcję rodziny zastępczej.

Każdy z w/w specjalistów prowadzi *Kartę specjalistycznego poradnictwa psychologicznego/pedagogicznego*, w której odnotowywane są najważniejsze informacje dotyczące osoby zgłaszającej się o wsparcie, a także zakres udzielonej pomocy (**zał. nr 39**).

W PCPR w Końskich w kontrolowanym okresie funkcjonowała jedna rodzina pomocowa, której na podstawie umowy nr 1/2019 powierzono czasową pieczę zastępczą nad dziećmi umieszczonymi w rodzinie zastępczej w związku z czasowym niesprawowaniem opieki, zgodnie z art. 73 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Różnymi formami wsparcia objęto także dzieci przebywające w rodzinach zastępczych. W kontrolowanym okresie zrealizowano m.in.:

- **Warsztaty dla wychowanków pieczy zastępczej dotyczące zagrożeń w sieci.** W związku z realizacją projektu „Zielone światło” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Działanie 9.2 Ułatwienie dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.1 Rozwój wysokiej jakości usług społecznych, dnia 08.11.2019 r. i 22.11.2019 r. odbyły się dwa czterogodzinne warsztaty dotyczące zagrożeń w sieci dla wychowanków pieczy zastępczej w wieku 8 – 14 lat. Zajęcia przeprowadzone przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej PCPR w Końskich miały na celu podnieść świadomość dzieci i młodzieży na temat niebezpieczeństw związanych z użytkowaniem Internetu.
- **Dwudniowy wyjazd edukacyjny do Bałtowa dla wychowanków pieczy zastępczej i rodziców zastępczych.** Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w związku z realizacją projektu „Zielone światło” zorganizowało w dniach 18 - 19 października 2019 roku dla 25 dzieci i 10 rodziców zastępczych 2 - dniowy wyjazd edukacyjny do Bałtowa p.n.

„Wspieramy dziecięcą wyobraźnię”. Uczestnicy wyjazdu zwiedzili ścieżkę dydaktyczną podzieloną na okresy geologiczne, przy której ustawione są naturalnej wielkości modele ponad 100 dinozaurów; Galerię Stary Młyn, gdzie podziwiali wyroby sztuki ludowej – garnki, zabawki, rzeźby, obrazy, kosze oraz zapoznali się z tradycyjnym sposobem przerabiania mąki na ziarno. W Skansenie Pszczelarskim uczestnicy wyjazdu poznali różne rodzaje uli i dowiedzieli się, czemu pszczoły są dla nas takie ważne. Nie zabrakło również czasu na zwiedzanie Parku Safari oraz zabawę i relaks.

- Ponadto 5 wychowanków przebywających w rodzinach zastępczych wzięło udział w warsztatach pod nazwą „Asertywność w uzależnieniach. Radzenie sobie z trudnymi emocjami”, prowadzonych przez pedagoga zatrudnionego w Centrum.

W trakcie kontroli do wglądu przedstawiono dokumentację związaną z realizacją w/w działań m.in. pisemne zaproszenia na warsztaty, listy obecności na zajęciach i warsztatach itp. Szczegółowy opis działań realizowanych przez Centrum w zakresie wsparcia dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu koneckiego zawiera załącznik nr 1 cz. VIII.

Zadanie realizowane prawidłowo. Powiat konecki zapewnia osobom sprawującym pieczę zastępczą oraz wychowankom różnorodne formy wsparcia i pomocy, tj.: szkolenia, warsztaty, poradnictwo specjalistyczne, grupy wsparcia, badania psychologiczne, zajęcia dodatkowe i integracyjne dla dzieci.

Zapewnienie przeprowadzania przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.

Zgodnie z informacją zawartą w załączniku do kontroli nr 1 cz. IX niezbędne badania lekarskie dzieci przyjmowanych do pieczy zastępczej na terenie powiatu koneckiego zapewniane są przez rodziny zastępcze we własnym zakresie. Osoby sprawujące pieczę zapewniają dzieciom dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej. Zawodowe rodziny zastępcze posiadają od czerwca 2019 r. „Świętokrzyskie Karty Zawodowej Rodziny Zastępczej” uprawniające do korzystania ze stałych, świątecznych lub okazjonalnych ulg i uprawnień oferowanych przez podmioty partnerskie. Ponadto pracownicy PCPR w Końskich koordynują działania związane z dostępem rodzin zastępczych do specjalistycznego leczenia. Dodatkowo w ramach projektu realizowanego przez PCPR pod nazwą „Zielone światło” czworo dzieci przebywających w pieczy zastępczej korzysta z bezpłatnych konsultacji logopedycznych. Z kolei 20 wychowanków w wieku 3 – 12 lat

bierze udział w bezpłatnej terapii sensorycznej prowadzonej przez Stowarzyszenie TUO PORTU „Twoja bezpieczna Przystań”.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Prowadzenie rejestrów danych, o których mowa w art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej PCPR w Końskich prowadzi *Rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny domu dziecka*, o którym mowa w art. 46 ust. 1 w/w ustawy.

Na dzień kontroli w *Rejestrze danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej* wpisanych było 6 rodzin niezawodnych oraz 2 rodziny zawodowe. Natomiast w *Rejestrze danych o osobach pełniących funkcję rodziny zastępczej* wpisanych było: 19 rodzin niezawodowych i 2 rodziny zawodowe. Rejestr prowadzony jest w formie tabelarycznej i zawiera dane, o których mowa w art. 46 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 46 ust. 4 w/w ustawy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich na bieżąco przekazuje *Rejestr* do sądu. Ostatni rejestr został przekazany w dniu 8.01.2020 r., co potwierdza data wpływu do biura podawczego Sądu Rejonowego w Końskich.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

Zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku do kontroli nr 1 cz. XI, PCPR w Końskich gromadzi i przekazuje rodzicom zastępczym wszelką dokumentację dotyczącą przyjmowanego dziecka. W myśl art. 38 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Centrum występuje do właściwej gminy lub powiatu o przekazanie posiadanej dokumentacji. Ponadto przynajmniej raz w roku PCPR występuje do ośrodków pomocy społecznej o udzielenie aktualnej informacji dotyczącej rodziców naturalnych dzieci przebywających w pieczy zastępczej (**zał. nr 40**). Prócz tego koordynatorzy rodzinnej pieczy

zastępczej utrzymują stały kontakt z asystentami rodzin i pracownikami socjalnymi, w ramach współpracy z ośrodkami pomocy społecznej omawiana jest bieżąca sytuacja rodzin, aktualizowane są dane na temat dziecka i rodziny oraz plan pomocy dziecku (zał. nr 41).

Zadanie realizowane prawidłowo.

Przekazywanie do biura informacji gospodarczej - informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 8, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Na podstawie informacji uzyskanych w trakcie kontroli oraz zawartych w zał. nr 1 cz. XII stwierdzono, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w 2019 r. wydało 49 decyzji dotyczących odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, w tym:

- odstąpiono od ustalenia odpłatności w stosunku do 30 rodziców,
- ustalono odpłatność w stosunku do 5 rodziców,
- w stosunku do 2 rodziców umorzono naliczoną w 2019 r. odpłatność,
- w przypadku 3 rodziców umorzono odpłatność naliczoną w latach poprzednich,
- 1 rodzicowi odmówiono rozłożenia na raty pozostałej po umorzeniu ½ zaległości,
- w stosunku do 1 rodzica zmieniono naliczoną w latach poprzednich kwotę odpłatności.

W roku bieżącym wydano 5 decyzji dotyczących odpłatności za pobyt dzieci w pieczy zastępczej dla rodziców biologicznych, w tym:

- ustalono odpłatność w stosunku do 3 rodziców,
- odstąpiono od ustalenia odpłatności w stosunku do 1 rodzica,
- umorzono odpłatność w stosunku do 1 rodzica.

Na dzień 31.12.2019 r. zobowiązanych do ponoszenia należności z tytułu odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dziecka w pieczy zastępczej jest 14 osób, w tym: 4 osoby wpłacają dobrowolnie, 1 osobie pobiera komornik przy sądzie rejonowym w Końskich, natomiast 9 rodziców biologicznych zalega z płatnościami.

W związku z powyższym PCPR do BIG przekazał informacje o 8 rodzicach biologicznych dotyczących 12 dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że zadanie realizowane jest prawidłowo.

Finansowania dodatku, o którym mowa w art. 115 ust 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Finansowanie dodatku 500+ odbywa się zgodnie z art. 80 ust. 1a i art. 115 ust. 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W okresie objętym kontrolą dodatek wychowawczy wypłacony został rodzinom zastępczym na wszystkie dzieci, na które przysługiwał.

W trakcie kontroli przeanalizowano teczki 5 rodzin, w których znajdowały się stosowne dokumenty dotyczące dodatku wychowawczego, tj.: wnioski o przyznanie dodatku wychowawczego oraz decyzje przyznające świadczenia wychowawcze wydawane w określonych ustawowo terminach.

Z informacji uzyskanej podczas kontroli wynika, że w okresie objętym kontrolą nie została wydana żadna decyzja odmowna dotycząca przyznania dodatku wychowawczego dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Kontrola nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Zgodnie z art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Zarząd Powiatu w Końskich Uchwałą nr 20/2018 z dnia 21 lutego 2018 r. upoważnił pracowników Wydziału Polityki Społecznej, Oświaty i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Końskich do sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo – wychowawczymi na terenie powiatu koneckiego (**zał. nr 42**). Kontrole odbywają się zgodnie z harmonogramem i zakresem kontroli zatwierdzanych w drodze uchwały przez zarząd powiatu. Z każdej kontroli sporządzane są protokoły.

Z informacji uzyskanych w trakcie kontroli wynika, że w 2019 r. skontrolowane zostały 3 placówki opiekuńczo – wychowawcze, 9 rodzin zastępczych, w tym: 1 zawodowa, 2 niezawodowe i 6 spokrewnionych oraz organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

Zakres kontroli w ORPZ obejmował: prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej;

organizowanie opieki nad dziećmi w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wycieczki.

W wyniku kontroli wydano 1 zalecenie. Odpowiedź na zalecenie przekazano do Zarządu Powiatu.

Natomiast kontrola rodzin zastępczych z terenu powiatu koneckiego prowadzona była w zakresie realizacji zadań dot. zapewnienia dziecku całodobowej opieki i wychowania zgodnie z art. 40 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Uchwałą Nr 131/2019 z dnia 15 listopada 2019 r. Zarząd Powiatu w Końskich zatwierdził harmonogram i zakres kontroli organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz placówek opiekuńczo – wychowawczych na terenie powiatu koneckiego w 2020 r. (zał. nr 43). Zgodnie z harmonogramem kontrole przeprowadzone zostaną w PCPR w Końskich oraz 9 rodzinach zastępczych, w tym: 1 zawodowej, 2 niezawodowych i 6 spokrewnionych.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Powiat konecki w roku 2019 r. otrzymał dotację w wysokości 78 331,00 zł w ramach Programu „Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2019” na dofinansowanie wynagrodzeń pięciu koordynatorów zatrudnionych na umowę o pracę, w wymiarze pełnego etatu. W ramach przyznanego środków, powiat wydatkował przyznaną kwotę w całości. Rozliczenie dotacji przedstawia załącznik nr 44. Osoby zatrudnione na stanowisku koordynatorów posiadają wymagane kwalifikacje i spełniają warunki określone w ustawie. Przyznana dotacja wydatkowana została zgodnie z przeznaczeniem określonym w Programie.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmowy z dyrektorem PCPR oraz kierownikiem Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej i specjalistą pracy socjalnej;
- analizy dokumentacji dotyczącej zakresu kontroli, a także informacji pisemnych sporządzonych przez dyrektora i pracowników na potrzeby kontroli.

W wyniku kontroli nie wydaje się zaleceń pokontrolnych.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, a drugi włącza się do akt kontroli.

Katarzyna Arendalik
Anne Knypl - Pawłowska
(osoby kontrolujące)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Mariusz Pasik
ZASTĘPCA DYREKTORA
..... WYDZIAŁU EDUKACJI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA
(zarządzający kontrolę)

JK

Wykaz załączników:

1. Pisemne informacje przygotowane przez PCPR w Końskich.
2. Upoważnienie dla dyrektora PCPR w Końskich.
3. Opinia psychologiczna o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
4. Sprawozdanie do Sądu z dnia 22.01.2020 r.
5. Protokół przyjęcia ustnego wyjaśnienia z dnia 27.01.2020 r.
6. Wniosek o objęcie opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
7. Informacja o przydzieleniu koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej.
8. Opinia rodziny zastępczej dot. koordynatora.
9. Protokół z pierwszej wizyty w środowisku rodziny zastępczej.
10. Notatka służbowa dot. spokrewnionej rodziny zastępczej z dn. 31.12.2019 r.
11. Protokół z wizyty w środowisku rodziny zastępczej z dnia 22.01.2020 r.
12. Protokół z rozmowy koordynatora z przedstawicielem szkoły.
13. Procedura sporządzania indywidualnych planów pomocy dziecku (...).
14. Zaproszenie dla r. zastępczej celem przeprowadzenia diagnozy psychofizycznej wychowankowa.
15. Diagnoza psychofizyczna wychowanka rodzinnej pieczy zastępczej.
16. Oświadczenie r. zastępczej o zapoznaniu się z diagnozą.
17. Plan pomocy dziecku.
18. Aktualizacja indywidualnego planu pomocy dziecku.
19. Informacja do sądu o całokształcie sytuacji osobistej dziecka.
20. Wniosek o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania jego sytuacji prawnej.
21. Zaproszenie na posiedzenie dot. okresowej oceny sytuacji dziecka .
22. Pismo do sądu wraz z opinią dot. zasadności pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
23. Procedura oceny rodzin zastępczych.
24. Opinia koordynatora dot. sprawowania funkcji rodziny zastępczej.
25. Arkusz oceny rodziny zastępczej.
26. Arkusz samooceny rodziny zastępczej.
27. Ocena rodziny zastępczej.
28. Oświadczenie dot. opiekuna usamodzielnienia.
29. Indywidualny program usamodzielnienia.
30. Weryfikacja indywidualnego programu usamodzielnienia.
31. Protokół z wizyty w środowisku usamodzielnianego wychowanka.
32. Decyzja przyznająca pomoc na kontynuowanie nauki.
33. Zakończenie realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia.
34. Pismo PCPR do Urzędu miasta dot. uzyskania lokalu socjalnego dla wychowanka.

35. Zasady organizowania szkoleń dla kandydatów a. do pełnienia f. niezawodowych i zawodowych. Zastępczych.
36. Lista obecności na grupie wsparcia.
37. Harmonogram spotkań grupy wsparcia.
38. Procedura korzystania z poradnictwa specjalistycznego.
39. Karta specjalistycznego poradnictwa psychologicznego/pedagogicznego.
40. Pismo do GOPS z prośbą o informacje dot. rodziny biologicznej wychowanka pieczy.
41. Pismo do GOPS w związku z aktualizacją planu pomocy dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
42. Uchwała nr 20/2018 Zarządu Powiatu dot. kontroli jednostek pieczy zastępczej.
43. Harmonogram kontroli na 2020 r.
44. Rozliczenie wydatków za 2019 r. w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” – umowa nr 5/2019/P z dnia 14.11.2019 r.

